

Zápis z jednání

Den: 1. února 2017

Čas: 9:00 – 11:00

Místo: budova Ministerstva dopravy ČR, zasedací sál č. 80

Přítomni: dle prezenční listiny (u originálu)

Program jednání:

1. „Protikuřácký zákon“ (sRVKPP)
2. Koordinace a sjednocení dotačních řízení (A.N.O.)
3. Aktualizace informací z projektu „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky“ (sRVKPP)
4. Aktuální informace z projektu HA-REACT (sRVKPP)
5. Další aktuality z odborného dění (sRVKPP, SNN, A.N.O., ČAA, APSS a další)
6. Diskuze a závěr

Průběh jednání:

Zástupce České asociace adiktologů (ČAA) přivítal účastníky a zahájil jednání. Vzhledem k účasti nových členů proběhlo úvodní představení všech přítomných.

1. „Protikuřácký zákon“ (sRVKPP)

Zástupkyně sRVKPP informovala ostatní účastníky o jednání RVKPP, konkrétně o bodu jednání, který se týkal schválení nového zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Upozornila, že zákon je v některých ustanoveních spíše oslabením současného stavu a že odborné společnosti na tomto jednání RVKPP požádaly o kritickou analýzu, která by měla být předmětem diskuze dalšího jednání RVKPP.

První nástřel analýzy byl prezentován zástupcem sRVKPP. Obecně podotkl, že prioritou zákonodárce je ochrana před škodlivými účinky tabáku, zejména pasivního kouření. Některé další oblasti, jako ochrana před škodlivými účinky alkoholu a před ostatními návykovými látkami je dosti upozaděna, ne-li zcela marginalizována. Mezi bezesporu pozitivní změny patří především úplný zákaz kouření v restauracích. Pozitivní změny přináší tento zákon i v oblasti ochrany mladistvých před škodlivými účinky alkoholu. Mezi pozitivy zmínil i zvýšení pravomocí ČOI. Podle nového zákona může ČOI kontrolovat i prodej alkoholu a tabáku mladistvým a může používat ke kontrolním nákupům i nezletilé osoby. K novým pravomocím ČOI bude patřit i možnost zavřít až na dva dny provozovnu, ve které dochází k hrubému porušování zákona. K negativním aspektům zákona patří oddíl, který se věnuje organizaci protidrogové politiky. Z něho v novém zákoně zmizel paragraf o preventivní činnosti. Mezi největší zápory zákona patří novelizace v kontextu krajské protidrogové politiky, kde podle nové úpravy dochází ke změně povinnosti krajů zřizovat protidrogové koordinátory. Zmizela obligatorní povinnost a nyní budou mít kraje možnost volby, zda koordinátory zřídí či nikoliv, což může přinést do oblasti koordinace protidrogové politiky nečekané následky. Otázkou je, jak posuzovat novou definici adiktologických služeb – převládají spíše názory, že jde o negativní posun, existují však i názory, že jde o pozitivum. Nakonec zástupce sRVKPP shrnul některé další nastávající změny (např. rozšíření míst, kde je zakázáno prodávat tabákové výrobky, zákaz kouření na zastávkách a v zoologických zahradách, možnost na sportovní akci prodávat kromě desetistupňového piva i víno, zvyšující se sankce za porušení zákona atd.) V souvislosti s novým „protikuřáckým zákonem“ došlo i k řadě novel dalších zákonů. Například odstavec o protialkoholní a protitoxikomanské záchytné službě byl přesunut do zákona o specifických zdravotních službách.

Na podrobnějším zpracování kritické analýzy bude pracovat sekretariát RVKPP ve spolupráci s odbornými obcemi – toto téma bude diskutováno na dalším Adiktologickém fóru. Na závěr diskuze

se členové Adiktologického fóra dále shodli na tom, že je třeba vyčkat, jaké následky a dopady nový zákon přinese a mezitím sbírat zkušenosti a komentáře.

2. Koordinace a sjednocení dotačních řízení (A.N.O.)

K tomuto tématu vystoupil zástupce A.N.O. s podnětem ke zhodnocení a revizi současných podmínek dotačních řízení. Pro organizace se dle jeho vyjádření dotační řízení resortů stává stále komplikovanějším, což s sebou nese řadu problémů.

V reakci na tento bod programu se zástupkyně sRVKPP vyjádřila, že je v plánu uskutečnit interní schůzku k novelizaci Statutu RVKPP a Pravidel financování protidrogové politiky. Zároveň připomněla, že je obecně známo, že současný nejednotný systém dotačního řízení je komplikovaný a dodala, že sRVKPP nemá zatím kompetence k tomu, aby stanovil ministerstvům povinnost používat jednotnou formu pro podávání žádostí apod. Uvedla, že reálnou možností, která by mohla posílit koordinaci ve financování, je ukotvit ve Statutu RVKPP povinnost vydefinování sítě služeb a povinnosti jednotlivých subjektů podílet se na jejím financování. V rámci diskuze o síti služeb bylo upozorněno, že v některých krajích je síť služeb velmi rigidní systém, což může vést spíše ke zhoršení situace, proto by síť měla být definována volněji. Zástupkyně sRVKPP uvedla, že definice a schvalování sítě služeb by mělo být v kompetenci RVKPP a mělo by se jednat o jednoduchý dokument, vycházející ze současné situace, který by bylo možno aktualizovat podle aktuálních podmínek.

Pokud jde o sjednocení pravidel dotačních řízení, nabízí se možnost novelizovat Pravidla financování protidrogové politiky, a to tak, aby v Pravidlech byly nadefinované podmínky, které by byly pro ostatní resorty v rámci dotačního řízení nepřekročitelné. Bylo domluveno se zástupcem A.N.O., že se za tímto cílem pokusí sepsat postřehy či požadavky k tomu, co by se dalo změnit, což by mělo sloužit jako podklad pro novelizaci Pravidel financování protidrogové politiky.

3. Aktualizace informací z projektu „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky“ (sRVKPP)

Na začátku diskuze k tomuto bodu programu zástupce projektu omluvil garantku projektu, která se z důvodu nemoci nemohla Adiktologického fóra zúčastnit.

Nejprve byly stručně shrnuty jednotlivé aktivity projektu. V rámci klíčové aktivity 2.1 – Výběr nového popř. úprava stávajícího nástroje zajištění dostupnosti probíhá v současné době interní mapování metod zjišťování potřebnosti služeb v území pracujících s osobami ohroženými závislostí i metod příbuzných oblastí. Jedná se zatím pouze o systémovou analýzu, ze které nebudou vyplývat konkrétní numerická data, spíše pouze nástroje ke zjištění. S aktivitou zjištění dostupnosti služeb souvisí i klíčová aktivita 2.2 – Výběr nového popř. úprava stávajícího nástroje zajištění a podpory kvality, jejíž součástí je připravená veřejná zakázka s názvem „Komparativní analýza zahraničních modelů zajištění kvality adiktologických služeb a výběr prvků využitelných v prostředí ČR“. Zároveň by měla v dohledné době vzniknout metodika zajištění kvality ve službách (quality assurance), která je prozatím ve fázi přípravy. Další aktivita, která se v rámci tohoto projektu tento rok rozběhne, se týká tvorby sdíleného informačního systému. V souvislosti s ní bude připravena veřejná zakázka na analýzu současných systémů. Dále se zástupce projektu zmínil o aktivitě, která povede k výběru nového nástroje financování adiktologických služeb. V neposlední řadě byla řeč o aktivitě, která se týká zvyšování kompetencí pracovníků v adiktologických službách. V souvislosti s touto aktivitou je připravena k odeslání na řídicí orgán MPSV veřejná zakázka malého rozsahu s názvem „Tvorba Metodiky moderních metod sociální práce a síťování“.

V reakci na metody sociální práce zazněla zmínka o evropském projektu Ministerstva zdravotnictví ČR, jehož cílem je reformovat a modernizovat systém psychiatrické péče. Bylo by vhodné zohlednit tuto reformu při tvorbě dané metodiky sociální práce.

4. Aktuální informace z projektu HA-REACT (sRVKPP)

Zástupkyně sRVKPP připomněla základní informace o projektu, jehož celý název zní Joint Action on HIV and Co-infection Prevention and Harm Reduction (HA-REACT). Projekt HA-REACT je v současnosti přibližně v polovině realizace. V současné době došlo v souvislosti s projektem k navázání spolupráce s Vězeňskou službou ČR, na základě čehož by měla být v blízké době uskutečněna jedna z priorit projektu, kterou je distribuce kondomů a informačních materiálů ve věznicích. V rámci projektu proběhlo několik vzdělávacích akcí, například studijní návštěva věznic v Berlíně. V blízké době se zástupci HA-REACT za ČR dále zúčastní semináře o substituční léčbě v Polsku. V roce 2017 se bude zaměření projektu týkat mj. integrované péče v kontextu infekčních onemocnění. V souvislosti s tím se uskuteční 2 národní workshopy. Na závěr tohoto bodu programu se otevřela diskuze o intervencích pro uživatele drog ve věznicích.

5. Další aktuality z odborného dění (sRVKPP, SNN, A.N.O., ČAA, APSS a další)

V závěru jednání zástupkyně sRVKPP informovala všechny přítomné o stavu současného dotačního řízení a vyplacení dotací. Konkrétně podotkla, že ve fázi přípravy se nacházejí smlouvy o víceleté spolupráci, které budou organizacím zaslány k podpisu a posléze vráceny zpět společně s rozhodnutími. K otázce dofinancování uvedla, že návrh na navýšení finančních prostředků na protidrogovou politiku nebyl v Poslanecké sněmovně schválen. Otázka dofinancování služeb v r. 2017 není zatím jistá. Dále informovala, že na posledním jednání RVKPP se probírala problematika přeshraniční česko-německé spolupráce a RVKPP přijala usnesení, kterým doporučuje navýšení finančních prostředků na protidrogovou politiku, a to i s ohledem na podporu aktivit v oblasti česko-německé spolupráce.

6. Diskuze a závěr

Byla prodiskutována možnost konání mimořádného Adiktologického fóra, které by se na návrh ČAA mělo zabývat tématem spolupráce alkoholového a tabákového průmyslu s odbornými společnostmi a adiktologickými organizacemi. Datum bylo prozatím ponecháno otevřené a bude domluveno samostatně.

Další Adiktologické fórum by se mělo konat v řádném termínu, a to 5. dubna 2017. Zúčastnění se shodli, že od příštího setkání se Adiktologické fórum bude scházet v prostorách u Apolináře.

Předsednictví Adiktologického fóra na následující 3 jednání přebírá Společnost pro návykové nemoci.

Přílohy:

- 1) Prezenční listina

Zapsala: Mgr. Jitka Jaroměřská
Dne: 22.02.2017